

Voorbeeldexcursie Mechelen 2023-2024

syllabusje

Timing	Bezienswaardigheid	Jaar	Koppeling leerinhoud
	Volmolen	3	
	Dijle	3	
	OLV Hanswijck	4	
	Groententuin	4	
	Dodoens	4	
	Dijlepad	3	
	OLV over de Dijle	3+4	
	Brandstraatjes	3	
	Houten gevels	3	
	Heksenvervolginen	4	
	Gildenuizen	3	
	Brouwerij	4	
	Beethoven	4	
	3 gevels	3+4	
	Melaan	3	
	Groot Begijnhof	4	
	Klein Begijnhof	4	
	Duivelsvlietje	3	
	Refugehuizen	4	
	Groen waterke	3	
	Aartsbisschoppelijk Paleis	3+4	
	Klapgat	3	
	Sint Janskerk	3+4	
	Hof van Busleyden	4	
	Veemarkt	3	
	St Petrus- en Pauluskerk	4	
	Paleis van Margaretha	4	
	Rik Wouterstuin	3	
	Stadhuis	3+4	
	Aartsbisschoppelijk Grootseminarie	4	
	St Romboutstoren	3	
	Ursulinenklooster	3	
	Melaan	3	
	Vismarkt	3	
	Ijzeren Leen	3	
	St Mettetuin	3	

Volmolen - volders / lakenhandel / wol / Engeland
13de 14de E Brugge / 14de 15de E Mechelen
Bourgondische bloeiperiode

OLV Hanswijk

987 mirakel Mariabeeld
basiliek = relikwie / bedevaart
1985 bezoek paus Johannes Paulus II
1987 basiliek (feest 1000 jaar Hanswijk)

Dodoens - Botanique / Kruidentuin

Humanisme: vrijheid, geluk **nu**, niet in **toekomstig paradijs**
intellectuele, literaire en wetenschappelijke beweging
1554 Groot Cruydtboeck (nu in Hof Van Buslyden)
heermeester van de stad
lijfarts van keizer Maximiliaan II van Oostenrijk

groot Begijnhof

16de E uitbreiding door bloeiperiode begijnen
(laatste begijn in Mechelen stierf in 1993)
zelfvoorzienende mini-vrouwenstad in de stad
bakkerij, infirmerie, kerk, bleekweide, brouwerij, ...
conventen: werken voor de kost = kantklossen
Mechelse kant = de duurste = 'Koninklijk kant' (FR/GB)

Jezuspoort

Hof van Fontes - heer van Fontes
Filips van Bourgondië / raadsman Filips de Schone

het Anker

brouwerij sinds 15de E - de oudste van België?
1467 Karel de Stoute op bezoek in Mechelen
begijnen: geen taks betalen op bier eigen gebruik
verkopen bier 'onder den toog'
1761 ordonnantie: boete voor verkoop buiten begijnhof
Keizer Karel was fan van bier: bestelde vaak vanuit Spanje
Gouden Carolus
Gouden Carolus Single Malt (whiskey - Blaasveld)
Gouden Carolus infused

klein Begijnhof

13de E = oudste begijnhof

tuin van Oh! - Duivelsvlietje

Refuges

abdij van St Truiden / spreuwenpotten (delicatesse)
abdij van Tongerlo / Koninklijke Manufactuur De Wit
bewaart en restaureert Bourgondische wandtapijten

Stiltetuin

Paleis vd aartsbisschop
1559 Filips II - Mechelen wordt zetel vh aartsbisdom
katholieke 'hoofdstad' van de Zuidelijke Nederlanden
1ste aartsbisschop Granvelle (FR)
3de aartsbisschop Hovius (van Mechelen) - uit de kast
2015 Jozef De Kesel (daarvoor Godfried Daneels)

Groen Waterke

Melaan
heimelikheden (toilet)
blote billen van de nonnen beschoten met blaaspijpen

Klapgat

Hofje van Olijven
bijbabbelen of klappen / achterklap?

St Janskerk

rijkste parochie na verhuis vd Grote Raad
chique buurt met veel raadsheren (oa Hof van Busleyden)
Rubens 'aanbidding der Wijzen'

Hof van Busleyden

Hieronymus van Busleyden
belangrijke Humanist
lid vd Grote Raad
nu museum over Bourgondische Nederlanden + Mechelen
collectie 'Besloten Hofjes' (oa van Margareta)
origineel koorboek van Margareta (Vlaams topstuk)
origineel Groot Cruydtboeck van Dodoens

St Pieter en Paulus

oorspronkelijk ad overkant vd straat (naast Paleis)

kerk van Margareta (eigen bidruimte)
privé-ingang: houten brug vanuit haar Paleis
na haar dood: maag van Margareta begraven in loden urne
afgebroken na de Franse Revolutie
verhuisd naar leegstaande Jezüietenkerk
maag is mee verhuisd (vloertegel links vooraan)

Margaretha van Oostenrijk (1480-1530)

dochter Maximiliaan van Oostenrijk + Maria van Bourgondië
'ons Margriet' - een straffe madam
Bourgondische Nederlanden worden Habsburgs
1506 broer Filips de Schone sterft / 28j (vermoord?)
voogdes kinderen (Keizer Karel, Maria van Hongarije)
eist ook het regentschap vd Nederlanden op

Paleis Margareta van York

2de vrouw van Karel de Stoute (Parlement van Mechelen)
1477 Karel sterft in de Slag bij Nancy
dochter Maria v Bourgondië + Maximiliaan v Oostenrijk
Mechelen wordt residentie van Margareta van York
veel aanzien - veel machtige mensen - stadspaleizen
wapenschilden op het torentje (Margareta + Karel)
1500 Keizer Karel groeit er op (tot 1506)

Paleis Margareta van Oostenrijk

1506 broer Filips de Schone sterft in Sp (vermoord?) 28j
vader Maximiliaan benoemt haar tot voogd vd kinderen
oa Keizer Karel + Maria van Hongarije
dwingt Max. om haar Regentes vd Nederlanden te maken
1507 vestigt zich in haar nieuw paleis in Mechelen
wapenschild op de gevel
eerste renaissance-gebouw in Vlaanderen
trekpunt Humanisten, wetenschappers, kunstenaars
oa Dodoens, Erasmus, Thomas More, ...
passie voor Polyfone muziek
1530 sterft onverwachts aan wondkoorts (wond voetzool)
Maria van Hongarije verhuist het Hof naar Brussel
Mechelen is geen hoofdstad meer.
1616 gebruikt door de Grote Raad (beeld vrouwe Justitia)
al meer dan 400 jaar rechtbank !

Fortune Infortune Fort Une

Stadhuis

Belfort cfr Brugge (centraal) - toren nooit gerealiseerd
14de E - Lakenhal (rechts)
16de E - Paleis Grote Raad (links) + wapenschild Karel V
kant Befferstraat: 36 medaillons van Vlaamse machthebbers
(van 622 Pepijn van Landen tot Filips de Schone 1506)

St Rombouts

+/- 600 kerstening door Heilige Brit - Rumoldus / Rombout
pelgrims naar zijn graf = St Romboutsabdij
1452 1ste steen toren (plan 167m)
begin 16de E bouwstop?
Techniek? in Europa enkele torens ingestort
liever 96m ok, dan 167m ingestort
Geld? stadspaleizen oa Hof van Busleyden
residentie Margareta van Oostenrijk
nieuw Paleis voor Grote Raad (nu stadhuis)
Beiaard: Mechelaars altijd te laat 'Mechels uur'
4 grote wijzerplaten (groter dan Big Ben)
enkel uren? minuten = beiaard
'Mechels halfke' - slag tussen de kwartieren
oudste klok 'Jezus' van 1480 (geboorte Margareta)

Schepenhuis

12de 13de E - economische boost = meer administratie
1288 oudste stenen stadhuis van Vlaanderen
1473 Karel de Stoute centraliseert de macht in Mechelen
Parlement van Mechelen (rechtbank)
later Grote Raad - opperste rechtbank id Nederlanden
(vanaf 1616 in Paleis van Margareta van Oostenrijk)

Ijzeren Leen

Vliet verbonden met de Dijle
vlietenkelder (overwelling 16de E)
Ijzeren leuning

Sinte Mettetuin

Sint Maarten - stilteplek
glazen beiaardpaviljoen
1922 internationale Beiaardschool Jef Denyn
beiaard in Russisch = Mechelse klanken / Malinovy Zvon

